BEZPEČNÁ MANIPULÁCIA S PLASTOVÝMI PALETAMI

Z PLASTOVÉHO RECYKLÁTU | MANUÁL PRE OBSLUHU VZV A PALETOVÝCH VOZÍKOV

Tento manuál obsahuje dôležité odporúčania na správnu manipuláciu s našimi paletami. Ak budete s paletami zaobchádzať v súlade s nižšie uvedenými odporúčaniami, **výrazne predĺžite ich životnosť** a zároveň minimalizujete riziko škôd na majetku Vašej spoločnosti i na zdraví Vás a Vašich kolegov.

Naše odporúčania vychádzajú z viac ako 20-ročnej praxe vo výrobe a používaní paliet. Plastové palety sú alternatívou predovšetkým k dreveným paletám, preto je potrebné pripomenúť si niektoré zásadné rozdiely v ich konštrukcii a prispôsobiť tomu manipuláciu s paletami aj s tovarom na nich naloženým.

3 kritické miesta plastových paliet

Nižšie uvádzame tri oblasti, kde v dôsledku nesprávnej manipulácie dochádza k poškodeniu paliet najčastejšie:

1) **Výstuhy (rebrá)** v spodnej časti hornej dosky sú dôležitým prvkom, ktorý ovplyvňuje nosnosť palety. Pri nabiehaní vysokozdvižným vozíkom (VZV) dbajte na zvýšenú opatrnosť, aby vidlice výstuhy nepoškodili.
2) **Duté nohy (pätky).** Veľa poškodení našich paliet vzniká tým, že vidlice VZV nohy palety prerazia.
3) **Lyžiny sú pripevnené bez akýchkoľvek spojovacích prvkov.** Paleta preto pri nesprávnom zaobchádzaní nevydáva žiadne zvuky, ktoré by obsluhu s dostatočným predstihom varovali. Pri použití paletového vozíka je nutné zasúvať vidlice do palety „na doraz“ tak, aby kolieska vozíka pri zdvíhaní nestáli na lyžine – týka sa manipulácie z dlhšej strany lyžinovej palety.

VŠEOBECNE: Plastová paleta má pri styku s kovovými vidlicami VZV väčší sklon kĺzať. Pri manipulácii na túto vlastnosť vždy prihliadajte.

POZNÁMKA: Tieto pravidlá sú univerzálne a vychádzajú z manuálu pre drevené palety. Okrem troch uvedených špecifík je zaobchádzanie s drevenými a plastovými paletami v podstate rovnaké.

ZHRNUTIE ODPORÚČANÍ

1. Plast je iný materiál ako drevo a podľa toho je potrebné s plastovou paletou zaobchádzať.
2. Plastová paleta je za určitých podmienok krehkejšia a obsahuje konštrukčné prvky, ktoré nesmú byť poškodené.
3. K palete nabiehajte **pomaly**, s vidlicami vopred nastavenými **na správnu šírku**, vo **vodorovnej polohe** a s dostatočnou **rezervou pod spodnou časťou ložnej plochy** (rebrovaním).
4. Paletu zdvíhajte až po **úplnom zasunutí vidlíc pod celú ložnú plochu**; potom vidlice dostatočne nakloňte, aby paleta nezošmykla.
5. Tovar rozložte tak, aby jeho **hmotnosť nebola sústredená** len do niektorých častí palety, ale pôsobila **rovnomerne na celú ložnú plochu**.

AKO SPRÁVNE MANIPULOVAŤ S PALETOU POMOCOU VZV

K palete nabiehajte bezpečnou rýchlosťou s vidlicami vo vodorovnej polohe. Skôr ako sa vidlice dostanú pod paletu, uistite sa, že sú nastavené na zodpovedajúcu šírku.

01 Nabiehajte pomaly

Ide o jednoduchú, ale veľmi dôležitú zásadu. Pomalé priblíženie VZV k palete poskytuje vodičovi viac času a priestoru pred samotnou manipuláciou a výrazne znižuje riziko poškodenia palety príliš prudkým nájazdom alebo vidlicami mimo otvorov palety. Pomalšia jazda VZV zároveň znižuje riziko nehôd, predlžuje životnosť vozíka a chráni obsluhu aj ostatných pracovníkov v okolí. Najkritickejším momentom, keď je potrebné konať veľmi pomaly a opatrne, je **zdvíhanie palety a jej ukladanie na podlahu či do regálu**.

Nabiehajte pomaly s vidlicami vo vodorovnej polohe.

02 Používajte vhodnú paletu

Uistite sa, že tovar prepravovaný na palete neprekračuje maximálnu nosnosť palety a že je pre daný typ palety určený. Aj malé zmeny v konštrukcii palety môžu viesť k výrazným rozdielom v jej nosnosti a odolnosti.

Rozloženie hmotnosti tovaru na palete je ďalším dôležitým kritériom pri výbere vhodnej palety. Aj keď tovar neprekračuje hmotnostný limit palety, jeho nesprávne rozloženie alebo chybné upevnenie môže viesť k vážnym škodám na majetku aj zdraví.

03 Vyťahujte vidlice spod palety úplne

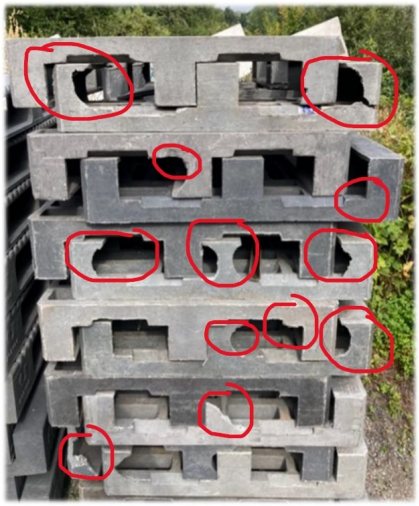
Najčastejším poškodením plastových paliet je prerazenie nôh (pätiek) alebo poškodenie spevňujúcich rebier. Tieto prvky zabezpečujú nosnosť a tuhosť palety. Poškodenie často spôsobujú vodiči VZV, ktorí predčasne vyťahujú vidlice z naloženej palety alebo do nej neopatrne nabiehajú s vidlicami nastavenými tak, že prerazia nohy či polámu rebrovanie. Vodič VZV sa musí vždy presvedčiť, že **vidlice vyťahuje až bez záťaže a vo vodorovnej polohe**, a predovšetkým, že sú vidlice po zložení palety **úplne mimo priestoru palety** – až potom ich smie opäť zdvihnúť.

> **DÔLEŽITÉ:** Počas zimného počasia alebo pri skladovaní paliet v chladiacich boxoch a halách môže na povrchu palety ulpieť ľad, čím sa paleta stáva veľmi klzkou.

04 Neposúvajte vidlicami zaťaženú paletu po zemi

Tlačenie zaťažených paliet vidlicami po podlahe je neprípustné. Je to ako jazdiť autom s čiastočne zatiahnutou ručnou brzdou – a poškodenie VZV zďaleka nie je jedinou škodou, ktorá tým môže vzniknúť. Vidlice takto

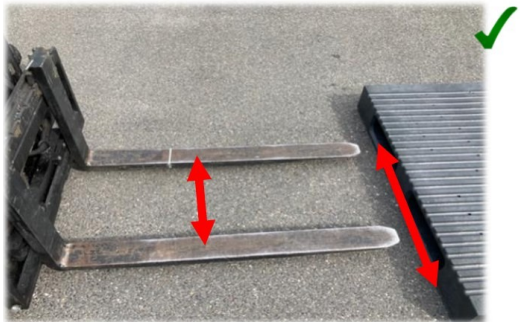
spôsobia ďalšie škody na paletách aj vozíkoch. Nohy palety nie sú na takéto zaobchádzanie dimenzované a ľahko dôjde k ich poškodeniu či úplnému zničeniu.

Palety poškodené vidlicami VZV – zaťažené palety boli tlačené vidlicami.

05 Nastavte správny rozstup vidlíc

Vidlice VZV musia ísť do otvorov palety zasunúť ľahko, bez toho, aby sa pri nájazde dotýkali akejkoľvek časti palety, a to až do chvíle, keď sú úplne zasunuté. Pri nesprávnom nastavení rozstupu môže dôjsť k poškodeniu rebrovania alebo inej dôležitej časti palety. Vidlice nastavte tak, aby boli **pri vonkajších častiach otvorov palety** – pri zdvihnutí zaťaženej palety tak nedôjde k nerovnováhe a pádu palety či tovaru.

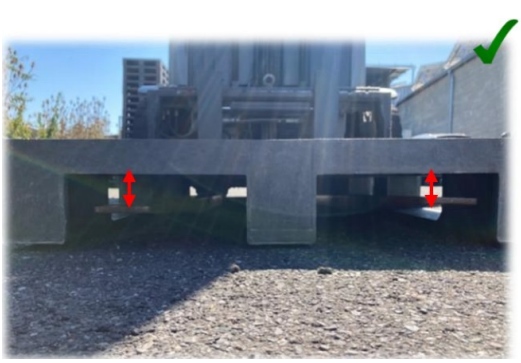

Správny rozstup vidlíc pred nájazdom do palety.

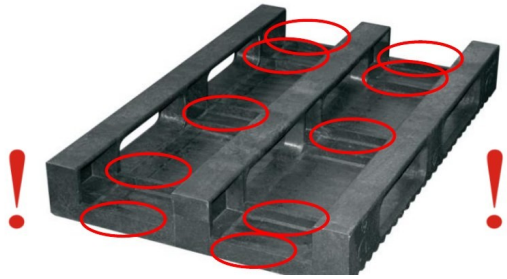
UPOZORNENIE: Plastové palety majú pod hornou ložnou plochou rebrovanie, ktoré spevňuje celú paletu a zabezpečuje jej nosnosť. Poškodenie rebrovania môže viesť k zníženiu nosnosti palety až k jej deštrukcii. Pri nájazde vidlíc pod paletu preto musí zostať dostatočný priestor medzi spodnou hranou ložnej plochy a vidlicami. K poškodeniu dochádza predovšetkým pri manipulácii z kratšej strany paliet.

Priestor medzi vidlicami a ložnou plochou – pohľad spredu.

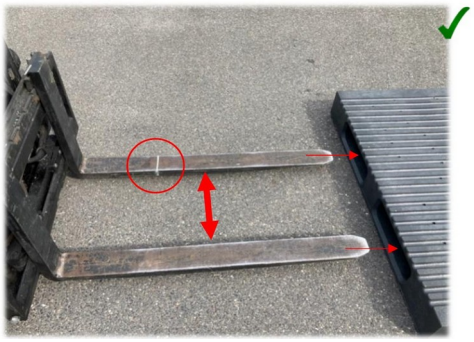
Priestor medzi vidlicami a ložnou plochou – pohľad zboku.

Rebrovanie palety.

06 Nastavujte rozstup vidlíc pred nájazdom pod paletu

Pred zdvihnutím palety zabezpečte čo najširší rozstup vidlíc, ktorý využíva plnú šírku vstupných otvorov palety. Rozstup musí byť nastavený ešte pred samotným zasunutím do palety – najmä pri hydraulickom prestavovaní rozstupu **hrozí roztrhnutie palety, ak sa rozstup mení s vidlicami zasunutými v palete!**

Odporúčanie: Označte si na vidliciach vzdialenosť potrebnú na minimálne zasunutie vidlíc.

Rozstup vidlíc nastavený pred nájazdom pod paletu.

UPOZORNENIE: Najmä pri manipulácii z kratšej strany paliet je potrebné mať dostatočne dlhé vidlice (dlhšie, ako je dĺžka palety)!

07 K palete nabiehajte s vidlicami vo vodorovnej polohe

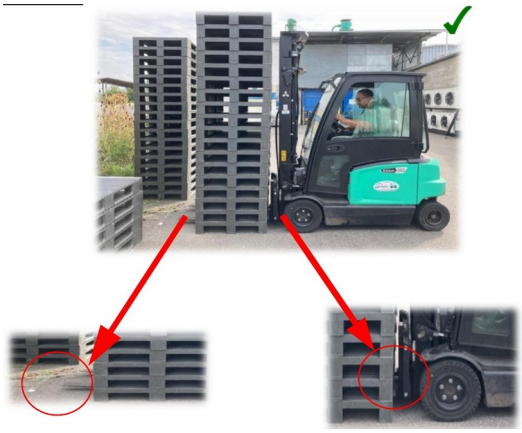
Skôr ako začnete paletu zdvíhať, uistite sa, že sú vidlice zasunuté pod celou ložnou plochou palety. Pri zasúvaní do palety musia byť vidlice počas celého nájazdu vo vodorovnej polohe.

Vidlice vo vodorovnej polohe počas celého nájazdu.

08 Používajte dostatočne dlhé vidlice presahujúce dĺžku paliet

Manipulácia s nedostatočne zasunutými vidlicami je častou chybou. Vždy sa uistite, že sú vidlice pred zdvihnutím palety zasunuté pod celou ložnou plochou až „na doraz“. **Paleta nesmie spočívať iba na koncoch vidlíc, ale čo najbližšie k VZV. Paleta je konštruovaná na manipuláciu iba s úplne zasunutými a dostatočne dlhými vidlicami.**

Vidlice zasunuté „na doraz“ – paleta je čo najbližšie k VZV.

Vidlice sú úplne zasunuté pod celou ložnou plochou palety.

Vidlice nie sú pod všetkými rebrami.

09 Manipulujte s paletami pod dostatočným uhlom

Pri zdvíhaní palety zabezpečte dostatočný sklon vidlíc, aby boli paleta aj tovar na nej chránené proti prevráteniu. Palety musia byť naklonené smerom k VZV tak, aby nezošmykli z vidlíc a aby sa prípadne prevážili len smerom k opore na VZV.

Paleta naklonená smerom k VZV.

UPOZORNENIE: Na rozdiel od drevených paliet, ktoré po vidliciach kĺžu najmä s námrazou alebo za vlhka, kĺžu plastové palety po hladkých kovových vidliciach (bez protišmykového náteru či podobnej úpravy) ľahšie bez ohľadu na svoj stav – ide o styk plastu a kovu.

10 Zaťažujte palety rovnomerne

Palety sú konštruované na rovnomerné zaťaženie po celej ložnej ploche. Nerovnomerné rozloženie tovaru môže viesť k poškodeniu palety, najmä pri manipulácii s ňou. Prázdne palety stohujte presne nad seba, v jednej osi a bez presahov – nerovný stoh preťažuje rohy a hrozí jeho pádom.

11 Manipulácia s paletami paletovým vozíkom

Pri manipulácii paletovým vozíkom platia obdobné pravidlá ako pri vysokozdvižnom vozíku. Pri manipulácii s paletou z dlhšej strany je nutné **zabrániť tomu, aby kolieska paletového vozíka pri zdvíhaní stáli na lyžine** – došlo by tým k nevratnému poškodeniu palety!

Aj pri paletovom vozíku platí, že vidlice musia byť pred manipuláciou kompletne pod celou ložnou plochou palety.

ODPORÚČANIE: Označte si na paletovom vozíku rysku, podľa ktorej bude jasne vidieť, že kolieska nestoja na lyžine palety.

Nesprávne: kolieska paletového vozíka stoja na lyžine.

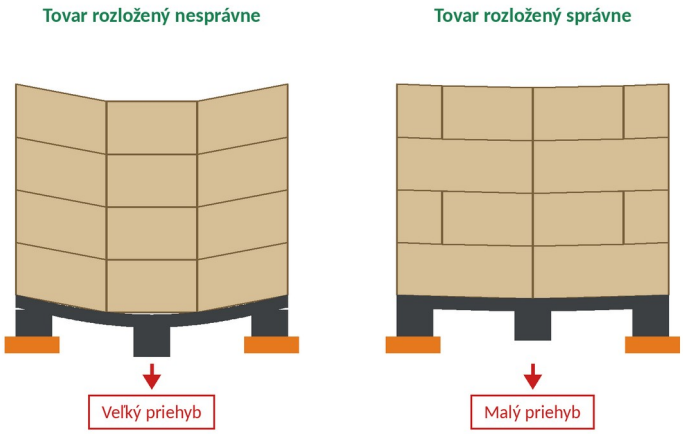
Správne: vidlice zasunuté na doraz, kolieska sú mimo lyžiny.

Ďalšie informácie o našich paletách, najmä o odporúčanej prevádzkovej teplote, umývateľnosti, horľavosti a materiálovom zložení, nájdete v **bezpečnostnom liste**, ktorý sa vydáva samostatne ku každému typu našich paliet.

ZAISTENIE A UKLADANIE TOVARU NA PALETE

Paleta je základným prvkom logistiky. Bezpečnosť prepravy tovaru vždy závisí od jeho **rozloženia a zaistenia**. Optimálne prepravovaný tovar je na palete rozložený rovnomerne a dostatočne zaistený proti zošmyknutiu. Tovar je navyše potrebné poskladať tak, aby jeho celková hmotnosť zaťažovala ložnú plochu palety rovnomerne **po celej jej ploche**.

Maximálna nosnosť (zaťažiteľnosť) palety vždy platí pre rovnomerné rozloženie síl po celej ložnej ploche. Pri sústredení hmotnosti do vybraných bodov ložnej plochy môže vzniknúť bezpečnostné riziko, aj keď je celkový limit zaťaženia dodržaný. Sústredenie síl len do niektorých miest môže viesť k prechodnej či trvalej deformácii palety alebo priamo k jej poškodeniu a následnej havárii.

Vplyv rozloženia tovaru na priehyb palety.

Kartóny ukladané vo väzbe (preložené cez seba) tvoria pevný celok a rozkladajú zaťaženie lepšie ako kartóny v stĺpcoch – ide o tzv. efekt premostenia zaťaženia (load bridging).

Certifikácia umožňuje **priehyb palety** pri opore len v niektorých bodoch (typicky v regáli) až do 2 % dĺžky palety – pri palete dlhej 120 cm je teda povolený priehyb až 2,4 cm. Po odobratí záťaže sa paleta vracia do pôvodného tvaru v priebehu niekoľkých hodín (v závislosti od vonkajších podmienok). Návrat možno urýchliť uložením palety na rovnú plochu, prípadne jej rovnomerným zaťažením.

Verzia 11/2026